Februar 2025

Det Tværgående Analysekontor
Økonomiforvaltningen

(Børne-) fattigdom i København 2025

Årlig afrapportering

Indhold

	Side
Hovedresultater	3
Baggrund og formål	5
Udbredelse af fattigdom i København	8
Børnefattigdom fordelt på bydele	13
Længerevarende fattigdom	16
Bilag 1 – Detaljerede opgørelser samt metode	19

Hovedresultater: Lidt flere fattige københavnere efter både budget- og medianmetoden

Lidt flere københavnere er fattige efter både budget- og medianmetoden i 2023 sammenlignet med 2022.

Figur 1. *Udvikling i andelen af fattige københavnere, 2019-2023*

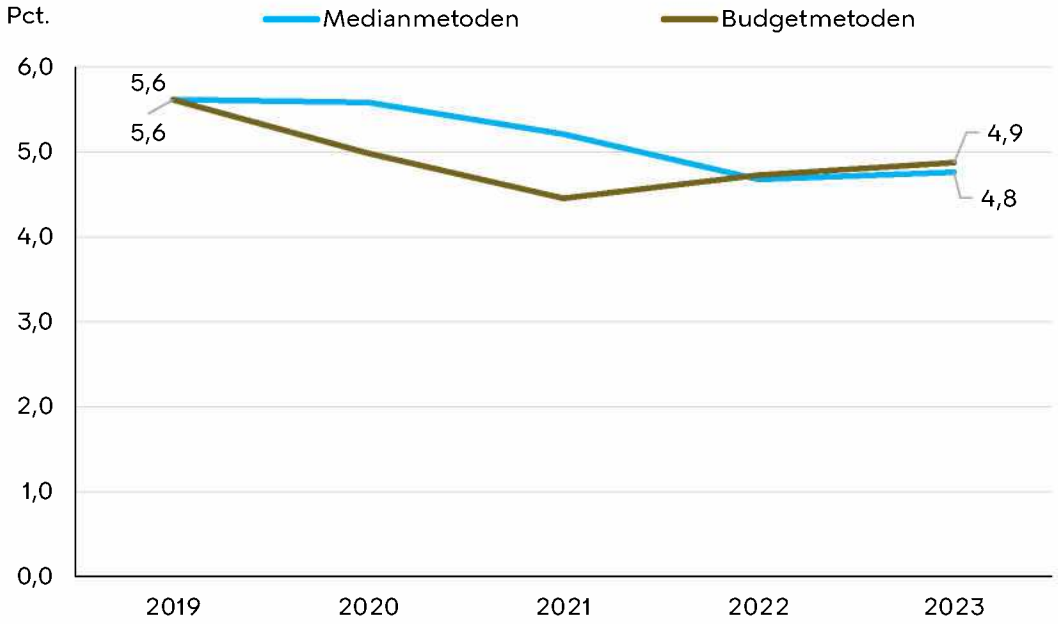

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- Fra 2022 til 2023 er andelen af fattige steget en smule både efter median- og budgetmetoden. Andelen er steget med hhv. 0,1 og 0,2 pct.-point.
- I 2023 udgør andelen af fattige københavnere 4,8 og 4,9 pct. efter hhv. median- og budgetmetoden. Mens det i 2022 var 4,7 pct. efter begge opgørelsesmetoder.
- Generelt er der dog over de seneste fem år en lavere andel fattige københavnere i 2023 sammenlignet med 2019, hvor andelen af fattige var 5,6 pct.
- Stigningen i antallet af fattige efter budgetmetoden skyldes, at prisen på varekurven er steget relativt mere end indkomsten i samme periode. Mens stigningen efter medianmetoden skyldes, at indkomststigninger rammer forskellige grupper forskudt. Eksempelvis var de private overenskomstforhandlinger i 2023, mens de offentlige forhandlinger først var i 2024. Overførslerne reguleres på bagkant af lønvæksten, så stigninger i indkomsten sætter sig sent heri.

Hovedresultat: Flere københavnske børn er fattige efter budget- og medianmetoden

Sammenlignet med 2022 er der flere københavnske børn, der lever i fattigdom i 2023.

Figur 4. *Udvikling i andelen af fattige børn som andel af alle børn i København, 2019-2023*

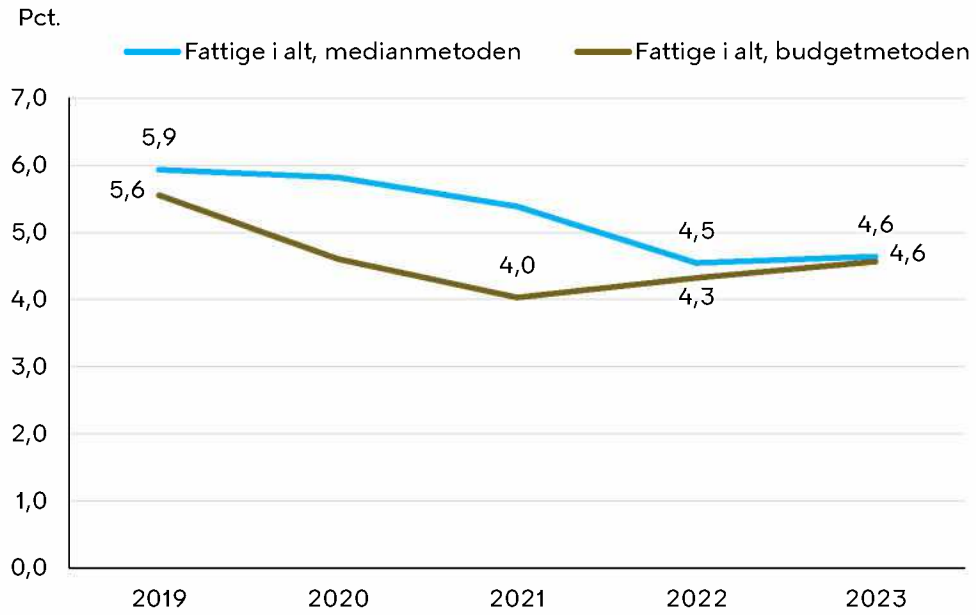

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- Andelen af fattige børn er steget fra 2022 til 2023 efter begge opgørelsesmetoder. Andelen er steget 0,3 pct.-point efter budgetmetoden, mens den er steget 0,1 pct.-point efter medianmetoden.
- Det betyder konkret, at der er 257 flere fattige børn i 2023 efter budgetmetoden sammenlignet med året før, mens der er 93 flere efter medianmetoden.

Hovedresultater: Færre børn lever i længerevarende fattigdom efter medianmetoden

Andelen af børn, der har levet i fattigdom i mere end ét år i træk er faldet efter medianmetoden og uændret efter budgetmetoden.

Figur 2. *Antallet af fattige københavnske børn efter budget- og medianindkomstmetoden – fordelt på varighed*

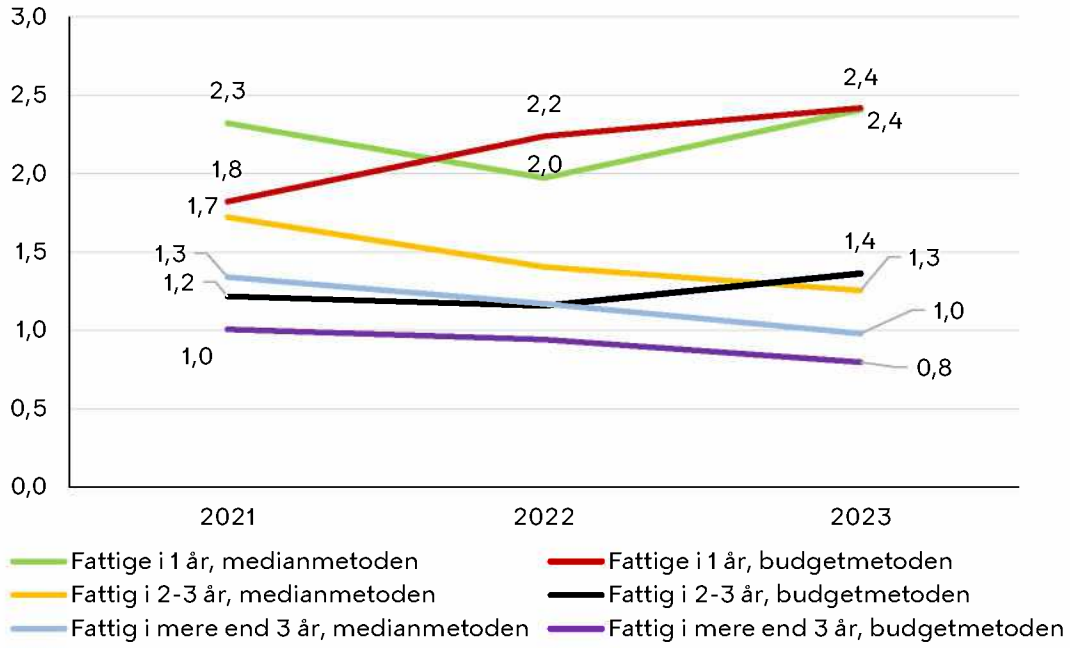

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.
Note: Hvis summen af 1 års, 2-3 års og mere end 3 års fattige afviger fra den samlede andel i figur 2. skyldes det afrunding.

- Andelen af børn, der har levet i fattigdom i mere end ét år er faldet efter medianmetoden siden 2021. Det skal ses i lyset af, at andelen af børn, der kun har været fattig i ét år er steget det seneste år og er nu på samme niveau som i 2021.
- Efter medianmetoden er andelen af børn, der har levet i fattigdom i mere end ét år faldet siden 2021. Mens andelen af flerårsfattige efter budgetmetoden samlet set er uændret.
- Det er ca. halvdelen af de fattige børn, som har været fattige i mere end ét år efter begge opgørelsesmetoder. Omtrent hver femte har været fattig i mere end 3 år i træk efter medianmetoden, mens det er hver sjette efter budgetmetoden.

Baggrund og formål

Til Indholdsfortegnelse

Baggrund og formål

Baseret på et medlemsforslag pålagde Københavns Borgerrepræsentation d. 2. marts 2023 Økonomiforvaltningen (ØKF) med inddragelse af Socialforvaltningen (SOF), at udarbejde en model for en (børne-)fattigdomsgrænse, som baserer sig på budgetmetoden, og som årligt holdes op mod medianmetoden.

Som håndtering af medlemsforslaget vedtog Borgerrepræsentationen d. 22. juni 2023, at:

1. Økonomiforvaltningen opgør (børne-)fattigdomsgrænsen med udgangspunkt i (børne-)fattigdomsgrænsen i Rockwoolfondens minimumsbudgetter for forskellige familietyper.
2. Forbrugsområdet bolig/husleje baseres på det aktuelle huslejeniveau i Københavns Kommune for private leje- og almene boliger.
3. Fattigdomsgrænsen opgøres første gang ultimo 2023, og fremadrettet afrapporteres til Økonomiudvalget i en særskilt rapport om status på (børne-)fattigdom i Københavns Kommune.

Denne afrapportering er tredje opgørelse af (børne-)fattigdom i København. I år forelægges afrapporteringen af (børne-)fattigdom Økonomiudvalget i februar og omhandler (børne-)fattigdom i 2023, som er det nyeste år med tilgængeligt data.

Budgetmetoden og medianindkomstmetoden

I afrapporteringen opgøres fattigdom på to forskellige måder. Den ene er medianmetoden, som også anvendes af Danmarks Statistik. Den anden er budgetmetoden med udgangspunkt i Rockwoolfondens minimumsbudgetter. I det følgende gennemgås hovedtrækkene i de to metoder. Metoderne er uddybet i bilag 1.

Budgetmetoden

I budgetmetoden fastsættes et minimumsbudget, der består af nødvendige udgifter til forskellige forbrugsområder (fx udgifter til mad, beklædning, transport, kommunikation, bolig m.v.). Dvs. der opstilles et skøn for det minimum af udgifter en husstand af en given sammensætning forventes at skulle afholde for at opretholde en acceptabel levestandard. Hvis husstanden har en disponibel indkomst, der er lavere end minimumsbudgettet, anses husstanden som fattig.

Forbrugsområderne, der er opstillet af Rockwoolfondens Forskningsenhed fra 2016, er pris- og lønfremskrevet vha. Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks for at tage højde for inflation. Udgifterne til bolig er beregnet særskilt, så de afspejler det gennemsnitlige huslejeniveau i Københavns Kommune for leje- og almene udlejningsboliger. Dette for at tage højde for, at huslejeniveauet i København er højere end på landsplan. Udgifterne til dagtilbud er beregnet på baggrund af de takster der er gældende i den enkelte kommune. Der er taget højde for, hvorvidt familien har fået daginstitutionsfriplads. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende er ikke med i opgørelsen.

Medianindkomstmetoden

Medianindkomstmetoden (medianmetoden) måler relativ fattigdom. Medianindkomsten er den indkomst, som ligger midt i indkomstfordelingen i befolkningen. Med andre ord, er det den indkomst, hvor halvdelen af befolkningen har en højere indkomst og halvdelen har en lavere indkomst. En familie med en indkomst, der er lavere end 50 pct. af medianindkomsten, betegnes som fattige. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende er ikke med i opgørelsen.

Se bilag 1 for yderligere uddybning af metode og afgræsning af population.

Udbredelse af fattigdom i København

Udvikling i børnefattigdom i København 2019-2023

Fra 2022 til 2023 er der sket en stigning i andelen af børn, der vokser op i økonomisk fattigdom efter både budget- og medianindkomstmetoden.

Figur 4. *Udvikling i andelen af fattige børn som andel af alle børn i København, 2019-2023*

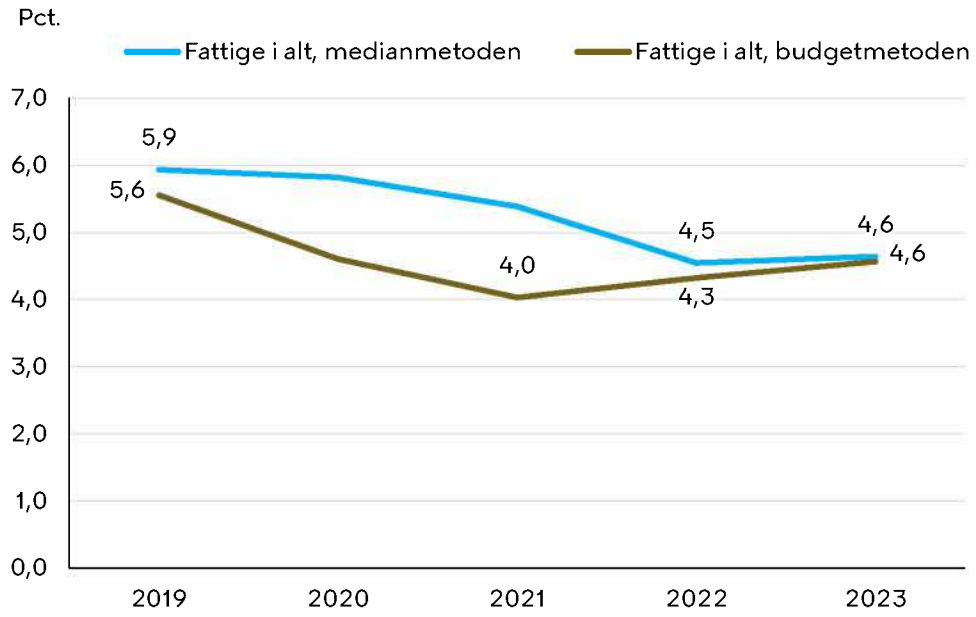

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- Andelen af fattige børn er steget fra 2022 til 2023 efter begge opgørelsesmetoder. Andelen er steget 0,3 pct.-point efter budgetmetoden, mens den er steget 0,1 pct.-point efter medianmetoden.
- Der er 257 flere fattige børn i 2023 efter budgetmetoden sammenlignet med året før. Mens der er 93 flere efter medianmetoden.
- For begge opgørelsesmetoder har andelen af fattige børn været faldende siden 2019 og for budgetmetoden var den på det laveste niveau i 2021 på 4,0 pct.. Herefter har andelen igen været stigende frem til 2023.
- For medianmetoden har andelen af fattige børn været faldende frem til 2022, hvor andelen var 4,5 pct. Herefter har der været en mindre stigning.

Udvikling i fattigdom i København 2019-2023

Lidt flere københavnere er fattige efter både budget- og medianmetoden i 2023 sammenlignet med 2022.

Figur 3. *Udvikling i andelen af fattige københavnere, 2019-2023*

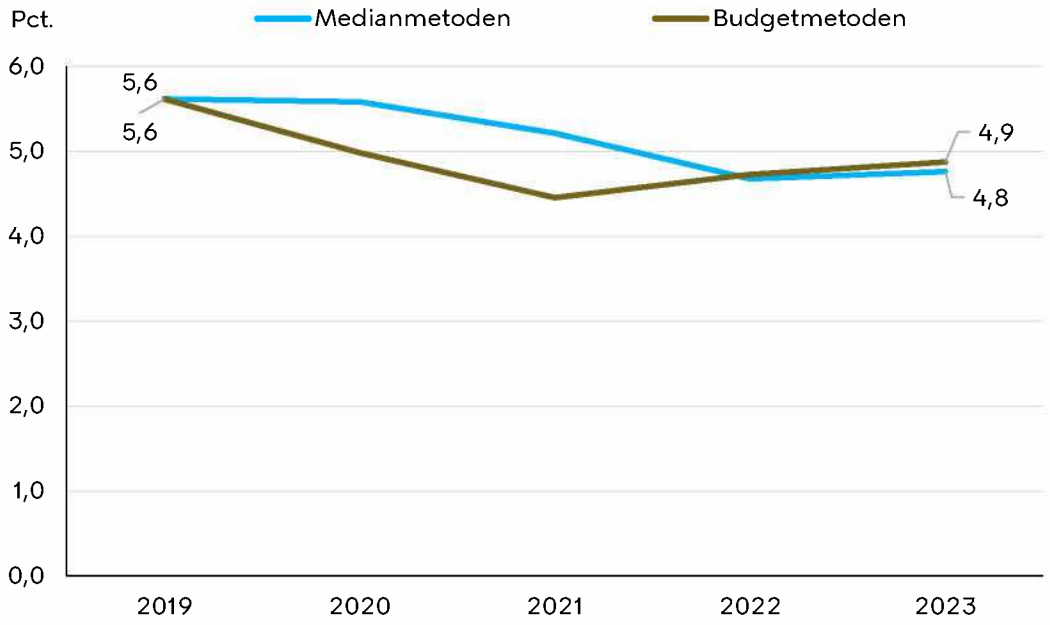

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- Fra 2022 til 2023 er andelen af fattige efter begge opgørelsesmetoder steget en smule sammenlignet med 2022. I 2023 er andelen af fattige 4,8 og 4,9 efter hhv. median- eller budgetmetoden.
- Over de seneste fem år har der været et fald i andelen af fattige københavnere. I 2019 var det 5,6 pct. af københavnerne, der var fattige.
- Stigningen i antallet af fattige efter budgetmetoden skyldes, at prisen på varekurven er steget relativt mere end indkomsten i samme periode. Mens stigningen efter medianmetoden skyldes, at stigningen i indkomsten ikke er lige fordelt på tværs af befolkningen. Det er tilfældet når fx indkomststigninger på bagkant af inflationsbølgen først når de høje indkomster og overførselsindkomster reguleres senere.

Udvikling i fattigdom på landsplan fra 2019-2023

København har en større andel fattige børn end resten af landet, uanset opgørelsesmetode.

Figur 5. *Andelen af fattige børn i København og på landsplan efter medianmetoden*

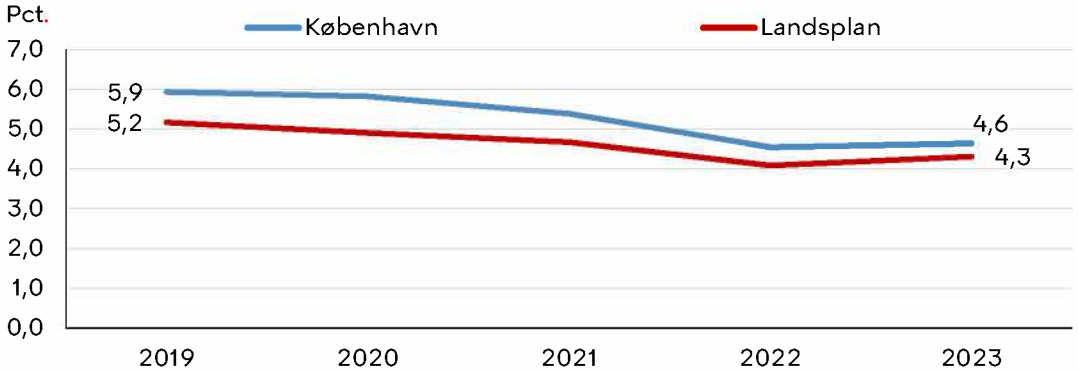

Figur 6. *Andelen af fattige børn i København og på landsplan efter budgetmetoden*

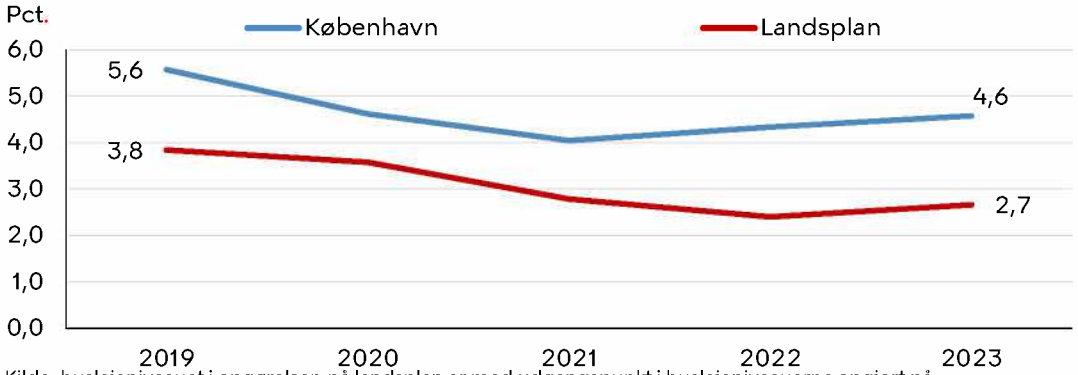

Kilde: huslejeniveauet i opgørelsen på landsplan er med udgangspunkt i huslejeniveauerne opgjort på kommuneniveau. Daginstitutionsomkostninger til opgørelsen på landsplan er med afsæt i kommunefordelte daginstitutionsomkostninger fra Danmarks Statistik

- København har flere fattige børn end resten af landet, det gælder uanset opgørelsesmetoden.
- Efter medianmetoden er der 4,6 pct. fattige børn i København, mens tallet er 4,3 pct. på landsplan.
- Efter budgetmetoden er forskellen endnu større, idet 4,6 pct. af børnene i København er fattige, mens det gælder 2,7 pct. af børnene på landsplan.
- Andelen af fattige børn på landsplan er steget relativt mere end andelen af fattige børn i København uanset opgørelsesmetode.

Brøndby har flest fattige børn efter medianmetoden, mens Høje-Taastrup har flest fattige børn efter budgetmetoden

Figur 7. *Andelen af fattige børn i 2023 efter budget og medianmetoden – fordelt på kommuner*

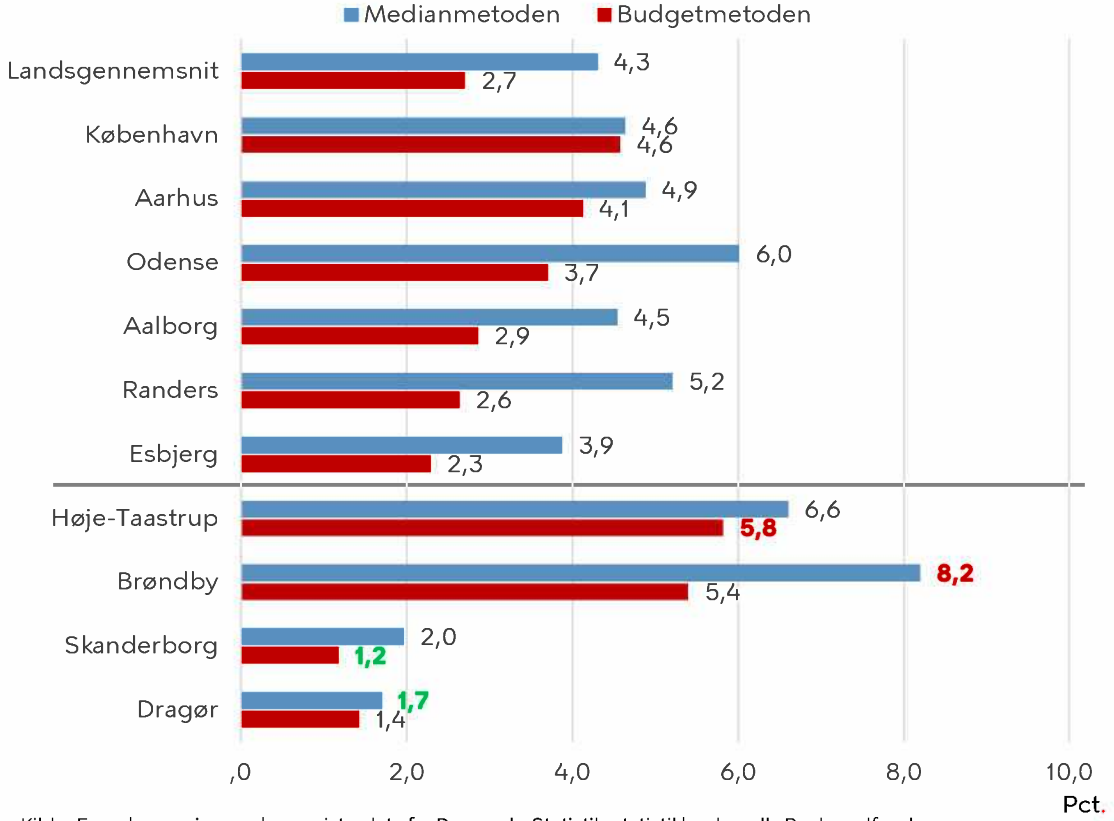

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- Brøndby er den kommune, med den højeste andel af fattige børn efter medianmetoden i 2023 med 8,2 pct. Mens Høje-Taastrup har den højeste andel af fattige børn efter budgetmetoden med 5,8 pct.
- Dragør og Skanderborg har færrest fattige efter hhv. median- og budgetmetoden.
- På grund af metodernes forskellige tilgange til at opgøre fattigdom, kan der være en stor forskel på andelen af fattige efter de to metoder, selvom de måles på samme tidspunkt. Budgetmetoden opgør fattigdom omkostningsbaseret, så et område med relativt lave leveomkostninger – som ikke samtidigt er ramt af stor ledighed – vil have relativt få fattige, mens et område med høje leveomkostninger med samme ledighed vil have væsentlig flere fattige. Medianmetoden opgør fattigdom indkomstbaseret og er dermed ikke tilsvarende følsom over for ændringer i prisniveauet, før disse sætter sig i indkomsten.

Børnefattigdom fordelt på bydele

Størstedelen af de fattige børn bor i Brønshøj-Husum

Lidt under halvdelen af byens fattige børn vokser op i bydelene Brønshøj-Husum, Nørrebro og Bispebjerg. Der er generelt stor forskel på udbredelsen af fattigdom i de københavnske bydele.

Tabel 1. *Fattige børn i København fordelt på bydele i 2023*

Bydel	Budget-metoden 2023 (pct.)	Median-metoden 2023 (pct.)	Andel af børnepopulation 2023 (pct.)
Brønshøj-Husum	15,9	15,9	*9,1*
Nørrebro	14,8	14,4	*11,2*
Bispebjerg	12,6	12,7	*7,4*
Valby	11,6	11,5	*10,7*
Amager Vest	10,7	11,1	*14,6*
Vesterbro/Kongens Enghave	9,2	9,1	*12,1*
Amager Øst	7,4	7,4	*9,1*
Østerbro	7,2	7,3	*11,9*
Indre By	5,5	5,5	*6,9*
Vanløse	4,6	4,6	*6,7*
Ukendt adresse	0,5	0,5	*0,3*
Total	**100**	**100**	***100***

Note: Grøn markerer, at andelen er faldet fra 2022 til 2023 og rød, at der er sket en stigning fra 2022 til 2023. Ingen farve markerer ingen ændring. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende, tæller ikke med i opgørelsen. Se Bilag 1 for uddybende forklaring på metoderne og afgrænsning af population.
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet

- De fattige børn er ikke ligeligt fordelt på tværs af Københavns bydele.
- Generelt er der en overrepræsentation af fattige børn i Brønshøj-Husum, Nørrebro og Bispebjerg i forhold til bydelenes andel af den samlede børnepopulation.
- Der er flest børn, der vokser op i fattigdom i Brønshøj-Husum og Nørrebro, mens færrest gør det i Vanløse og Indre by.
- I Brønshøj-Husum, Nørrebro og Bispebjerg samt Amager Vest har der været et fald i andelen af de københavnske fattige børn, der bor i bydelen sammenlignet med 2022. I de resterende bydele har der været en stigning.

Omtrent hver 12. barn i Brønshøj-Husum lever i fattigdom

Brønshøj-Husum, Bispebjerg og Nørrebro har de største andele af børn i bydelene som er fattige. Brønshøj-Husum har dog samtidigt, som en af de eneste bydele, oplevet et fald i andelen af fattige børn efter begge opgørelsesmetoder

Tabel 2. *Andel af børn i bydelen, der er fattige i 2023*

Bydel	Budget-metoden 2023 I pct.	Median-metoden 2023 I pct.
Brønshøj-Husum	8,0	8,2
Bispebjerg	7,8	7,9
Nørrebro	6,1	6,0
Valby	4,9	5,0
København, gennemsnit	**4,6**	**4,6**
Amager Øst	3,7	3,8
Indre By	3,6	3,7
Vesterbro/Kongens Enghave	3,5	3,5
Amager Vest	3,3	3,5
Vanløse	3,2	3,2
Østerbro	2,8	2,9
Ukendt adresse	8,2	8,2

Note: Grøn markerer, at andelen er faldet fra 2022 til 2023 og rød, at der er sket en stigning fra 2022 til 2023. Ingen farve markerer ingen ændring. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende, tæller ikke med i opgørelsen. Se Bilag 1 for uddybende forklaring på metoderne og afgrænsning af population.
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet

- Der er stor forskel på andelen af fattige børn på tværs af bydelene i København. Uanset opgørelsesmetoden er Brønshøj-Husum og Bispebjerg de bydele, der har den højeste andel af fattige børn.
- I Brønshøj-Husum er 8,0 eller 8,2 pct. af børnene, der bor i bydelen fattige efter hhv. budget- og medianmetoden, mens det gælder 4,6 pct. samlet for København.
- Brønshøj-Husum har til gengæld som en af de eneste bydele oplevet et fald i andelen af fattige børn i bydelen efter begge opgørelsesmetoder.
- Når Bispebjerg har en stigende andel fattige børn efter begge opgørelsesmetoder, men samtidigt har en faldende andel af Københavns fattige børn, skyldes det, at det samlede antal fattige er steget relativt mere end i Bispebjerg.
- Østerbro og Vanløse har de laveste andele af fattige børn, men begge bydele har også oplevet en stigning i andelen af fattige børn siden 2022.

Længerevarende fattigdom

Lidt færre børn i København lever i længerevarende fattigdom efter medianmetoden

Antallet af børn, der lever i fattigdom flere år i træk er faldet siden 2022 efter medianmetoden, mens den omtrent er uændret efter budgetmetoden.

Figur 8. *Andelen af fattige børn i København efter budget- og medianindkomstmetoden – fordelt på varighed*

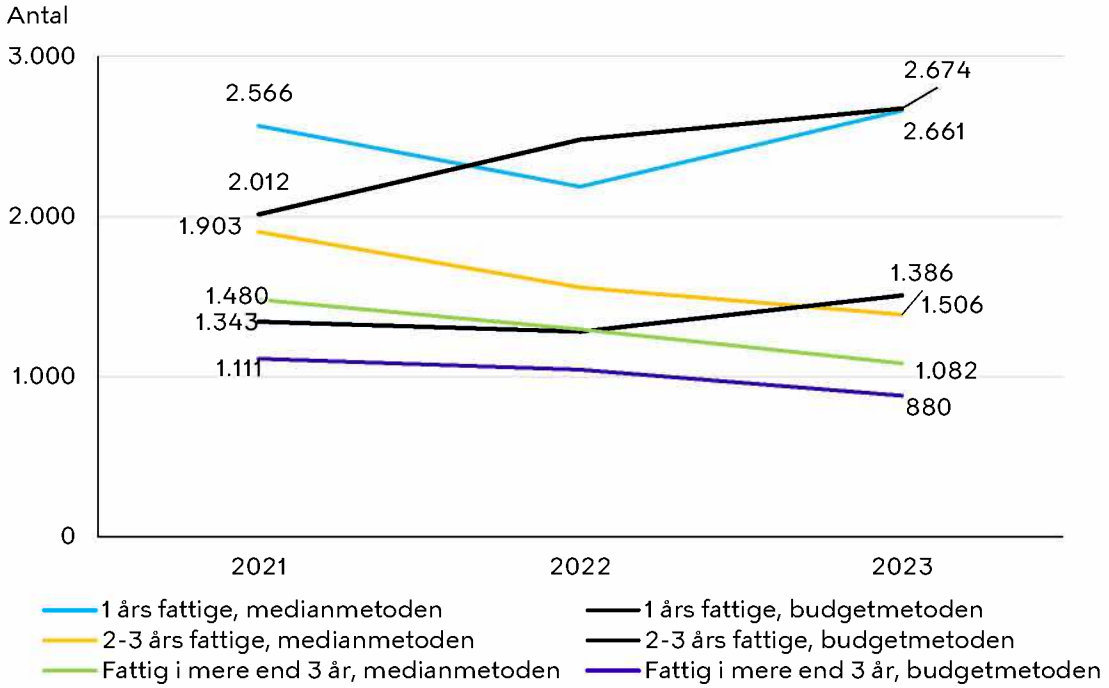

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- Siden 2022 er der 380 færre børn, der har levet i fattigdom i mere end ét år i træk efter medianmetoden. Mens der er omtrent 60 flere børn, der har levet i længerevarende fattigdom efter budgetmetoden.

- Det er ca. halvdelen af de fattige børn, som har været fattige i mere end ét år efter begge opgørelsesmetoder. Omtrent hver femte barn har været fattige i mere end 3 år i træk efter medianmetoden, mens det er hver sjette efter budgetmetoden.

Lidt færre i København lever i længerevarende fattigdom efter medianmetoden

Omkring halvdelen af de fattige københavnere er fattige i mindst 2 år i træk, og mere end hver femte er fattig mere end 3 år i træk. Siden 2022 er der lidt færre, der er fattige i mere end ét år i træk efter medianmetoden.

Figur 9. *Andelen af fattige københavnere efter budget- og medianmetoden – fordelt på varighed*

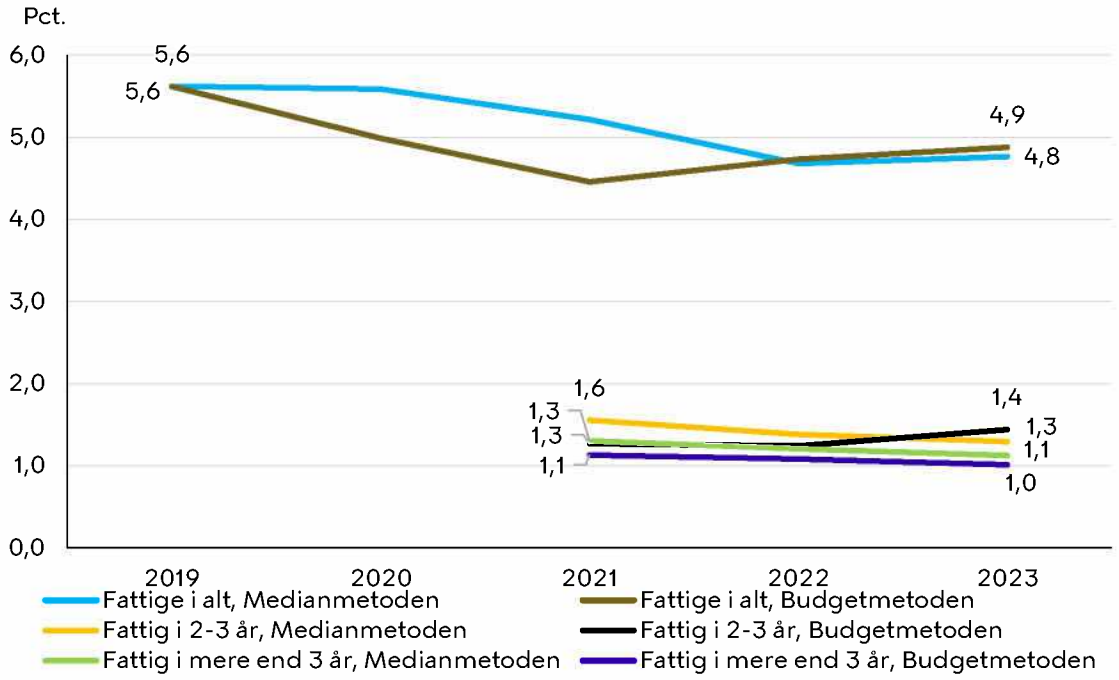

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- For begge opgørelsesmetoder er det omkring halvdelen af de fattige, der fortsætter med at være fattige i flere år.
- Efter medianmetoden er andelen af flerårsfattige faldet, samtidigt er andelen af fattige samlet set steget. Det skyldes, at der det seneste år er sket en stigning i indkomsten.
- Efter budgetmetoden er andelen af flerårsfattige steget en smule, hvilket formentlig kan forklares ved en relativ høj stigning i prisen på varekurven sammenlignet med stigningen i indkomsten for lavindkomstgrupperne.
- Mere end hver femte af de fattige københavnere har været fattig i mere end 3 år uanset opgørelsesmetoden.

Bilag 1 – Detaljerede opgørelser samt metode

Fattigdomsgrænser

Fattigdomsgrænserne efter budgetmetoden og medianmetoden ligger meget tæt på hinanden. Fattigdomsgrænsen for en børnefamilie med to børn i København er på 27.283 kr. pr. mdr. efter skat med budgetmetoden og 26.255 kr. pr. mdr. efter skat med medianmetoden.

Tabel 3. *Fattigdomsgrænser pr. måned for forskellige familietyper, budgetmetoden og medianmetoden*

Familietype	Budgetmetoden	Medianmetoden
Enlig	12.207	11.894
Enlig + 1 barn	16.528	16.648
Enlig + 2 børn	20.312	20.902
Enlig + 3 Børn	24.372	25.037
Par	18.028	17.840
Par + 1 barn	23.114	22.377
Par + 2 børn	27.283	26.255
Par + 3 børn	31.635	30.437

Note: Det viste *minimumsbudget* i tabellen er et simpelt gennemsnit af minimumsbudgettet for hver familietype. Medianmetoden er et vægtet gennemsnit pba. familiesammensætninger på landsplan opgjort som 50 pct. af DSTs ækvivalerede medianindkomst for hver familietype. Læs mere om ækvivalering i *Bilag 3 – Medianindkomstmetoden.*
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- Fattigdomsgrænsen er udtryk for, hvor meget en person eller en familie i gennemsnit skal tjene* efter skat for ikke at betegnes som fattig.
- Antallet af fattige er dermed alle de københavnere, der i et givent år falder under grænserne.
- Fattigdomsgrænsen i København for en voksen er på 12.207 kr. pr. mdr. efter budgetmetoden, og 11.894 kr. pr. mdr. efter medianindkomstmetoden.
- Fattigdomsgrænsen for et par med to børn er på 27.283 kr. pr. mdr. efter budgetmetoden og 26.225 kr. pr. mdr. efter medianmetoden.
- Som det fremgår af tabel 2 ligger grænserne meget tæt på hinanden på tværs af familietyper. Fattigdomsgrænserne for de to metoder er altså overvejende ens.

*Disponibel indkomst efter skat (inkl. diverse tilskud såsom børnepenge og boligsikring), ekskl. pension., 2023

Omkring hver tyvende københavner lever i fattigdom

Flere københavnere er fattige efter både median- og budgetmetoden i 2023 sammenlignet med 2022.

Tabel 4 *Fattige københavnere, 2022 og 2023*

Fattige københavnere				
	2022		2023	
	Antal	Andel af befolkningen	Antal	Andel af befolkningen
Personer i København i alt	653.659		659.350	
Fattige efter medianmetoden	30.574	4,7	31.402	4,8
Fattige efter budgetmetoden	30.314	4,6	32.177	4,9
Fattige børn				
Børn i København i alt (0-17 år)	110.835		110.571	
Fattige efter medianmetoden	5.036	4,5	5.129	4,6
Fattige efter budgetmetoden	4.803	4,3	5.060	4,6
Familier med børn				
Børnefamilier i København i alt	79.505		79.864	
Fattige børnefamilier efter medianmetoden	3.138	3,9	3.273	4,1
Fattige børnefamilier efter budgetmetoden	2.928	3,7	3.164	4,0

Note: Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende, tæller ikke med i opgørelsen. Se Bilag 1 for uddybende forklaring på metoderne og afgrænsning af population.
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller Børne- og Undervisningsministeriet.

- Antallet af fattige københavnere i 2023 er mellem 31.400 og 32.200 afhængigt af opgørelsesmetode.
- Af dem er godt hver syvende under 18 år (knap 5.100), hvis budgetmetoden anvendes, mens der efter medianindkomstmetoden er godt 5.000 under 18 år.
- Der er sket en stigning i antallet af fattige efter begge opgørelsesmetoder mellem 2022 og 2023.

Bilag 1a - Budgetmetoden

Budgetmetoden - definition på minimumsbudget

Med budgetmetoden beregnes et forventet forbrugsbehov for en person/familie kaldet minimumsbudgettet. **Minimumsbudgettet er udtryk for, hvad det koster at opretholde et liv med et nødvendigt og beskedent forbrug.** Et nødvendigt forbrug er defineret som et forbrugsniveau, der giver mulighed for at leve et sundt liv med mulighed for deltagelse i familie- og samfundsmæssige sammenhænge.

Minimumsbudgetterne er derved normative, idet det antages, at alle personer prioriterer på samme måde og har samme behov.

Minimumsbudgettet består af forskellige forbrugsområder (fx mad, beklædning, transport mv.). Budgettet vil afhænge af en given husstands størrelse og sammensætning.

Rockwool Fondens Forskningsenhed (Rockwool Fonden) udarbejdede i 2016 sammen med Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) minimumsbudgetter for forskellige familietyper. Disse er til dags dato de mest tidssvarende[1,2].

Hvis husstanden har en disponibel indkomst, der er lavere end minimumsbudgettet, anses husstanden for at være økonomisk fattig og lever derved under fattigdomsgrænsen.

1) Bonke J. &A.E.W. Christensen (2016). *Minimumsbudget for forbrugsudgifter – hvad er det mindste, man kan leve for?*, Rockwool Fondens Forskningsenhed, Syddansk Universitetsforlag.

2) Hansen F. K, Hansen H. & M.M. Wingender (2015). *Hvad koster det at leve? Referencebudget og minimumsbudget for familier,* Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA).

Metode

Minimumsbudgetterne består af 10 forbrugsområder. Udgiftsniveauet for hvert forbrugsområde er fastsat på følgende vis:

1. Fastlæggelse af behov, der er nødvendige for at kunne leve og deltage i samfundslivet
2. Vurdering af, hvordan handlingerne og aktiviteterne, som behovet afspejler, giver anledning til og udslag i forbrug (sove – brug for seng, transport – cykel og offentligt). Dette gøres ofte af en ekspertgruppe, der er eksperter på forskellige forbrugsområder
3. Prisfastsættelse af de forskellige forbrugsgoder i forbrugsområderne.

Budgetmetoden - udgiftsposter i budgettet

Beregningen tager udgangspunkt i Rockwool Fondens Forskningsenheds minimumsbudgetter fra 2016, da disse er de mest præcise.

Forbrugsområderne i modellen er pris- og lønfremskrevet via Danmarks Statistiks Forbrugerprisindeks, så alle udgiftsposter/forbrugsområder korrigeres for inflation.

Huslejekomponenten og daginstitution beregnes særskilt. Uddybes på de næste sider.

Individomkostninger	Definition	Metode til beregning
Mad- og drikke	Fødevarer og ikke-alkoholiske drikke. Der beregnes stordriftsfordele. 10 % stordriftsfordele ved familier med 2 personer og 20% med 3 eller flere personer	De individuelle udgifter afhænger af køn og alder. Pris- og lønfremskrives med Danmarks Statistiks Forbrugerprisindeks
Beklædning	Dækker alle typer beklædning og sko og andre beklædningsgenstande, der skal dække alle årstider og forskellige aktiviteter	
Hygiejne og sundhed	Dækker varer til personlig hygiejne og sundhed, som er nødvendige for at kunne komme igennem dagligdagen på nødvendig og beskeden vis. Medicin (udover smertestillende medicin) er ikke med i budgettet, da det antages, at personer er sunde og raske.	
Transport	Dækker over cykel og daglig offentlig transport i 3 zoner	
Kultur og fritid (afhængigt af alder og køn)	Udgifter til underholdning, der afhænger af personens alder og køn. Eksempelvis til sociale aktiviteter, leg og fritid, mobil mv).	
Spædbørnsudstyr	Omkostninger til spædbørnsudstyr afhænger af, hvor mange børn familien i forvejen har fået	
Husholdningsspecifikke omkostninger	**Definition**	**Metode til beregning**
Dagligvarer (husholdningsartikler, mv.)	Dækker over udgifter til rengøringsartikler og andre husholdningsvarer (fx elpærer).	Husstandsspecifikke omkostninger afhænger kun af, hvor mange voksne og børn der er i husstanden. Pris- og lønfremskrives med Danmarks Statistiks Forbrugerprisindeks.
Varige forbrugsgoder (møbler, hårde hvidevarer mv.)	Dækker over varer med lang levetid (fx møbler). Indeholder ikke opvaskemaskine, tørretumbler eller mikroovn	
Kultur og fritid	Dækker over udgifter til musikanlæg, fjernsyn, computer og familiegaver	
Forsikringer	Indeholder én familieforsikring (indboforsikring) og en A-kasseforsikring	
Vand, varme og el	Beregnet som gennemsnitligt forbrug af vand, varme og el, der afhænger af familietypen.	
Komponenter, der beregnes af ØKF		**Metode til beregning**
Husleje	Størrelsen på boligen afhænger kun af antallet af personer, som indgår i familien. For én person er størrelsen 50 m2 og 10 m2 pr. ekstra person i husstanden.	Vægtet gennemsnit af privat leje og leje fra almene boliger i KK. Udregnes årligt på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.
Daginstitution	Egenbetaling til daginstitution	Beregnes ud fra husstandens skattepligtige indkomst og fripladstabeller. Yderligere tages der højde for søskendetilskud, tilskud til enlig forsørger og antallet af børn under 18 år i familien

Budgetmetoden – population og afgrænsning

Population og afgrænsning

Populationen afgrænses til alle personer med bopæl i København ultimo året.

Person- og familietyper

Baseret på Rockwool Fondens person- og familietyper beregnes individspecifikke- og husholdningsomkostninger for alle personer i Københavns Kommune.

Persontyper bruges til at finde de individspecifikke omkostninger, som afhænger af alder og køn. Eksempelvis er udgifterne til mad og drikke større for mænd end for kvinder, mens omkostningerne til hygiejne og sundhed er større for kvinder.

Der anvendes 15 persontyper fordelt på alder og køn. Rockwool Fondens højeste aldersgruppe for individomkostninger er 50-64 år. Da der i nogle familier er personer ældre end 64 år antages det i denne opgørelse, at personer over 64 år har de individspecifikke omkostninger svarende til personer i gruppen 50-64 år.

Persontyper	
Aldersgrupper	Køn
0 år	-
1-2 år	-
3-6 år	-
7 -10 år	Kvinde/Mand
11-14 år	Kvinde/Mand
15-17 år	Kvinde/Mand
18-29 år	Kvinde/Mand
30-49 år	Kvinde/Mand
50+	Kvinde/Mand

Familietyper	
Voksne	Antal børn
Enlig/Par	0
Enlig/Par	1
Enlig/Par	2
Enlig/Par	3
Enlig/Par	4
Enlig/Par	5+

Familier, der ikke tæller med i opgørelsen for fattigdom

For at populationen for de to af opgørelser (median- og budgetmetoden) er sammenlignelige, anvendes samme eksklusionskriterier. Det er de kriterier, som Danmark Statistik også anvender i deres opgørelse af fattigdom.

Man er fattig efter budgetmetoden, hvis

Hvis familien har en disponibel indkomst (inkl. børnepenge og boligsikring), som er lavere end minimumsbudgettet

Personer i familier, der opfylder mindst ét af følgende eksklusionskriterier, anses ikke som fattige

- Hovedforsørgeren er studerende
- Har nettoformue* på over 50 pct. af medianindkomsten
- Ingen indkomst på nær grøn check**
- Flyttet hjemmefra for under et år siden fra en ikke fattig familie

* Nettoformuen er inkl. værdien af andelsbolig og ekskl. Pension. Se side 35.

** Gruppen uden indkomst er primært af udlændinge. 87 pct. af gruppen bor på adresser med mere end en familie, hvilket antyder de er forsørget af anden familie eller institutionaliseret. Endelig må det formodes at en del af gruppen ikke opholder sig i Danmark, men fortsat er tilmeldt folkeregistret (Danmarks Statistik, via link)

Budgetmetoden – beregning af omkostninger til dagtilbud

Omkostninger til dagtilbud og fripladstilskud

Det er muligt at få tilskud til børn, der går i vuggestue/dagpleje, børnehave og SFO. Størrelsen på tilskuddet gives på baggrund af familiens skattepligtige indtægt, antallet af børn i familien, samt om familiens hovedforsørger er enlig forsørger.

Yderligere gives der også søskendetilskud til dagtilbud. Familien får søskendetilskud, hvis de har flere end ét barn i dagtilbud uanset økonomisk fripladstilskud. Familien betaler fuld pris for den dyreste plads og halv pris for de øvrige pladser.

Omkostningerne til dagtilbud er beregnet for hver familie baseret på familiens indkomst, antal af børn og børnenes alder.

Det antages, at alle børn i alderen 10 måneder til afslutning af 3. klasse går i et alderssvarende pasningstilbud, og at de skifter dagtilbudstyper på følgende alderstrin:

1. Børn starter i dagpleje eller vuggestue, når barnet er 10 måneder
2. Børn starter i børnehave, når de bliver 2 år og 10 måneder
3. Børn starter i SFO, når de starter i skole i august i det år, de fylder 6 år
4. Børn stopper i SFO ved skoleåret afslutning i 3. klasse

Privat pasning, hjemmepasning og specialpædagogisk fripladstilskud

Der er ikke taget højde for tilskud til private pasningsordninger eller hjemmepasning af børn, der ellers ville have gået i dagtilbud. Det er antaget, at alle familier vælger de kommunale tilbud.

Da det antages i minimumsbudgetterne, at alle personer er sunde og raske, tager beregningen af omkostninger til dagtilbud heller ikke højde for socialpædagogisk fripladstilskud og andre støtteordninger til børn med særlige behov.

Prisen på dagtilbud

Prisen er bestemt ud fra Børne- og Ungdomsforvaltningens fripladstabeller for dagtilbud samt årstakter i børnepasning fra Danmarks Statistik tabel RES88 for øvrige kommuner. Prisen er årligt bestemt.

For dagpleje og vuggestue er der taget et simpelt gennemsnit af prisen for de to tilbud.

Budgetmetoden – beregning af huslejeniveau

Huslejeniveauet for almene-, private udlejningsboliger og fremleje

Huslejen beregnes som et vægtet gennemsnit af antallet af almene- og private udlejningsboliger i København.

Husleje for almene boliger

Huslejen for almene boliger er baseret på den almene sektors huslejeregister.

Husleje på privat udlejede boliger

Huslejen til privat udlejning er estimeret med afsæt i data om boligsikring. Boligsikring afhænger af huslejen, og derfor er det muligt at beregne den estimerede leje pr. m2 med afsæt i data om ydet boligsikring. Estimatet for en bolig (leje pr. m2) bruges efterfølgende til at estimere lejen for de resterende boliger i bygningen.
Den estimerede husleje er sammenlignelig med Boligstat.dk opgørelse

Fremleje

Nogle ejer- og andelsboliger fremlejes. Det er estimeret, hvilke boliger der fremlejes på denne måde. Fremlejede boliger er sat til samme husleje som privat udlejning. Ejer- og andelsboliger uden registrerede aktiver for beboeren antages at være fremlejede.

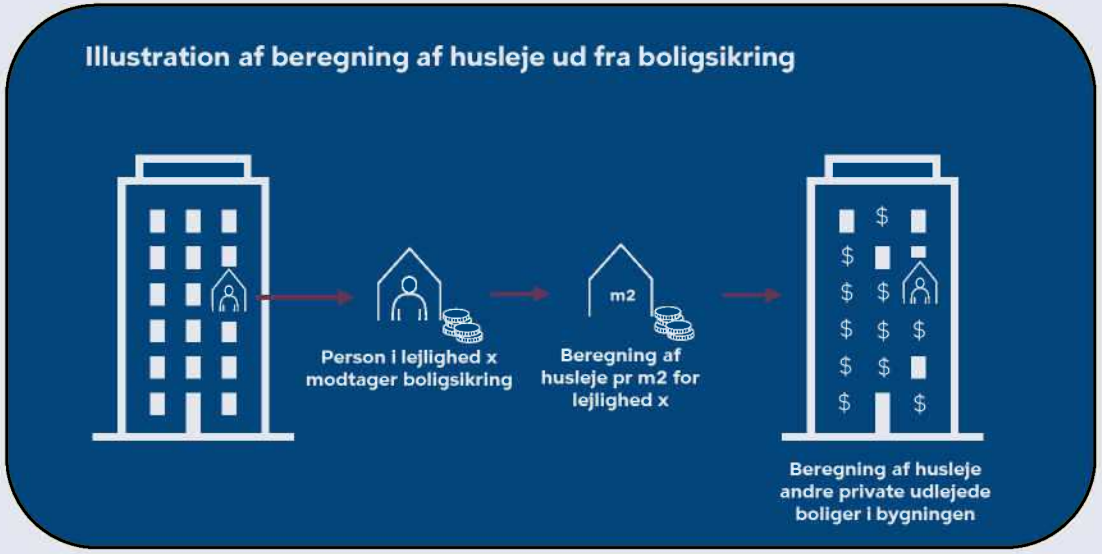

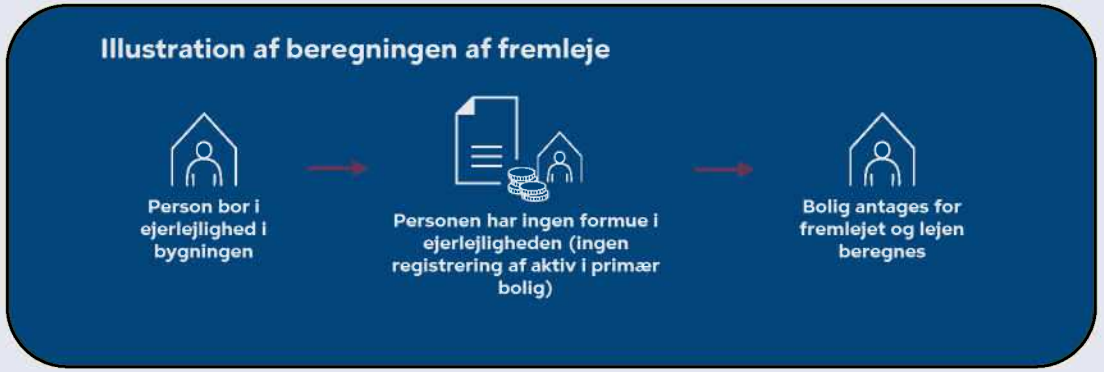

Til Indholdsfortegnelse

Bilag 1b - Medianmetoden

Medianmetoden

Medianindkomsten er et udbredt og ofte anvendt mål for relativ fattigdom. Medianindkomsten er den indkomst, som ligger midt i indkomstfordelingen i befolkningen. Med andre ord, er det den indkomst, hvor halvdelen af befolkningen har en højere indkomst og halvdelen har en lavere indkomst.

Danmarks Statistiks fattigdomsindikator

Danmarks Statistik har udarbejdet en fattigdomsindikator baseret på medianindkomsten. Danmarks Statistik fattigdomsindikator anvender en grænse på 50 pct. af medianindkomsten. Det betyder konkret, at en familie med en indkomst, der er lavere end 50 pct. af medianindkomsten bliver betragtet som fattig relativt til resten af befolkningen. En fattigdomsgrænse efter medianmetoden er derfor sårbar overfor ændringer i indkomstfordelingen i samfundet.

Personer med en nettoformue svarende til mere end 50 pct. af medianindkomsten indgår ikke som fattige. Nettoformuen er summen af værdien af bil og bolig (inkl. andelsbolig), bankindeståender og aktier fratrukket gæld. Pensionsformue tælles ikke med som formue i opgørelsen af fattigdom.

Hvornår er man under fattigdomsgrænsen...

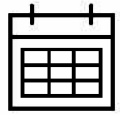

Under 50 pct. af medianindkomsten i minimum et år

Og ikke er..

Hovedforsørgere er studerende

Nettoformue på over 50 pct. af medianindkomsten

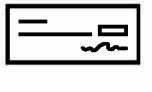

Ingen indkomst på nær grøn check**

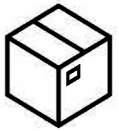

Flyttet hjemmefra for under et år siden fra en ikke fattig familie

** Gruppen uden indkomst er primært af udlændinge. 87 pct. af gruppen bor på adresser med mere end en familie, hvilket antyder de er forsørget af anden familie eller institutionaliseret. Endelig må det formodes at en del af gruppen ikke opholder sig i Danmark, men fortsat er tilmeldt folkeregistret (Danmarks Statistik, via link)

Medianmetoden – ækvivaleret indkomst og fattigdomsgrænser

Beregning af ækvivaleret indkomst

Danmarks Statistik anvender den ækvivalerede indkomst som indkomstmål. Den ækvivalerede indkomst er en families indkomst efter skat, korrigeret for antallet af personer i familien. Den ækvivalerede indkomst er dermed udtryk for, hvor meget familiens indkomst ville være værd for en enlig. Dette gør det muligt at sammenligne indkomst på tværs af familietyper.

I beregningen af ækvivaleret indkomst vægter den første person 1, resterende personer over 14 år vægter 0,5 og resterende personer under 15 år vægter 0,3. Dvs. at en familie, der har en indkomst på 350.000 kr. (efter skat) og består at to voksne, ét barn over 14 år og et barn under 15 år vil have en ækvivaleret indkomst på 152.173 kr. (350.000)/(1+0,5+0,5+0,3).

Ækvivalerede fattigdomsgrænser - medianmetoden

Når vi laver fattigdomsgrænser for medianmetoden for de forskellige familietyper, har vi taget 50 pct. af medianindkomsten for enlige og korrigeret for antallet af personer, for de forskellige familietyper. Vi har vægtet fattigdomsgrænserne efter alderssammensætningen ud fra, om familiemedlemmerne er over eller under 14 år.

Eksempel 1: familie med tre personer

I 2022 var 50 pct. af medianindkomsten 11.587 kr. pr. mdr. For en familie med 3 personer over 15 år, vil fattigdomsgrænsen være: 11.587(1+0,5+0,5) = 23.174 kr. pr. mdr.*

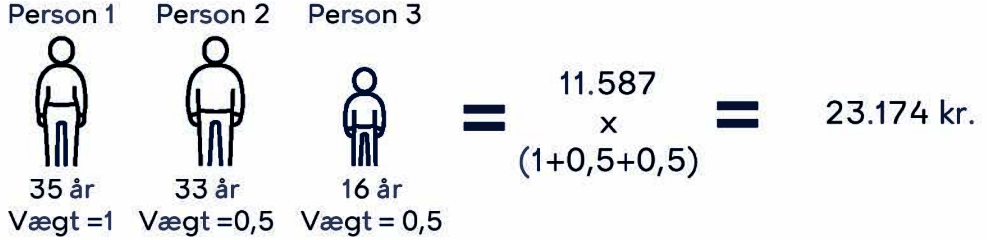

Hvis én af personerne var under 15 år, ville fattigdomsgrænsen være: 11.587(1+0,5+0,3) = 20.857 kr. pr. mdr.*

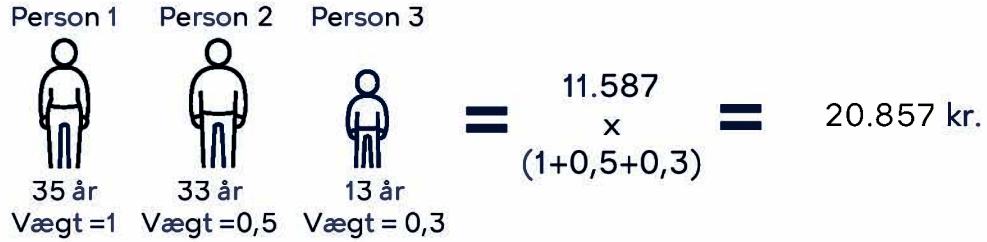

Derved afhænger fattigdomsgrænsen for familier efter medianmetoden af antallet af personer i familien, og om hvorvidt personerne er over eller under 15 år år.